

Forum
Innowacyjności

Bezpieczeństwo i niezawodność systemu elektroenergetycznego wobec wzrostu generacji OZE

Wyzwania dla bezpieczeństwa Krajowego Systemu
Elektroenergetycznego (KSE) ze strony generacji
fotowoltaicznej i wiatrowej o znacznych mocach

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Instytut Energetyki
Instytut Badawczy

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Niezawodność systemu elektroenergetycznego

Wystarczalność – zdolność systemu do pokrywania zapotrzebowania na moc i energię wszystkich odbiorców przez cały rozpatrywany okres

Niezawodność operacyjna – zdolność systemu do funkcjonowania i realizacji swych funkcji pomimo występowania nagłych zakłóceń, jak np. zwarcia lub nagłe wyłączenia elementów systemu

Zgodnie z ustawą *Prawo energetyczne* za bezpieczeństwo i niezawodność funkcjonowania KSE odpowiada:

- Operator Systemu Przesyłowego **OSP**
- Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych **OSD**

System elektroenergetyczny z dużym udziałem OZE

- Zmniejszenie **mocy zwarciowej** (wpływ na stabilność kątową i napięciową)
- Zmniejszenie całkowitej **inerencji H** systemu (wpływ na stabilność częstotliwościową):

Inertia contribution colouring code:

- **Green** $H \geq 4 \text{ s}$ **Very good** contribution
- **Yellow** $3 \text{ s} \leq H < 4 \text{ s}$ **Good** contribution
- **Orange** $2 \text{ s} \leq H < 3 \text{ s}$ **Marginal** contribution
- **Red** $H < 2 \text{ s}$ **Limited** contribution

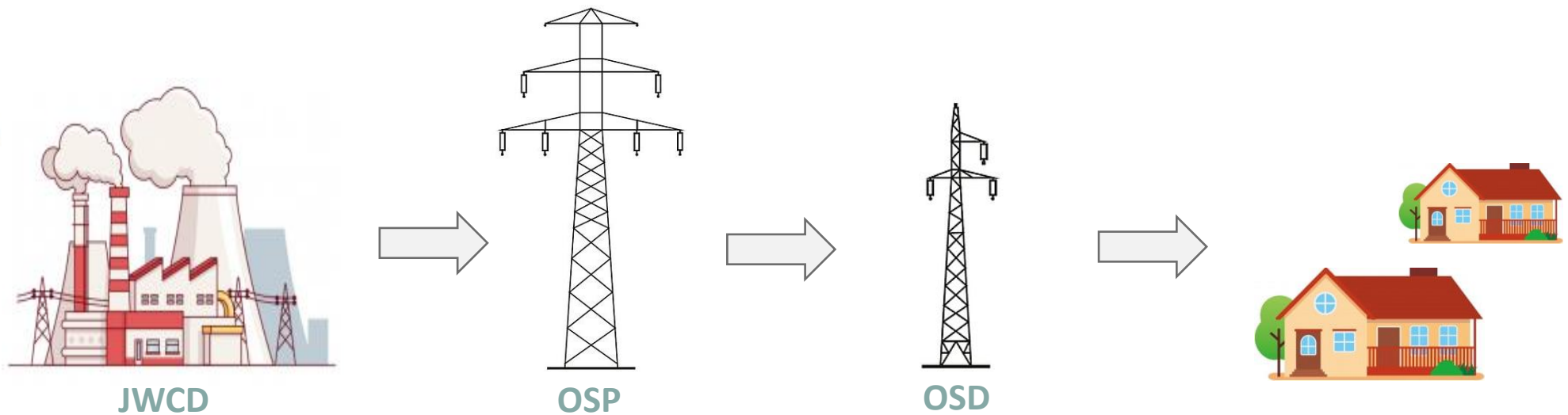
ENTSO-E „Ten Year Network Development Plan – TYNDP2016”

System elektroenergetyczny z dużym udziałem OZE

- Istotna **zmienność** wytwarzania oraz znacznie niższa **obserwowalność** i **sterowalność** generacji OZE rozproszonej w sieciach SN i nn
- Zmiana charakteru systemu **ze scentralizowanego** (z JWCD) **na system zdecentralizowany**

JWCD

OSP

OSD

Jednostka
Wytwórcza
Centralnie
Dysponowana

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

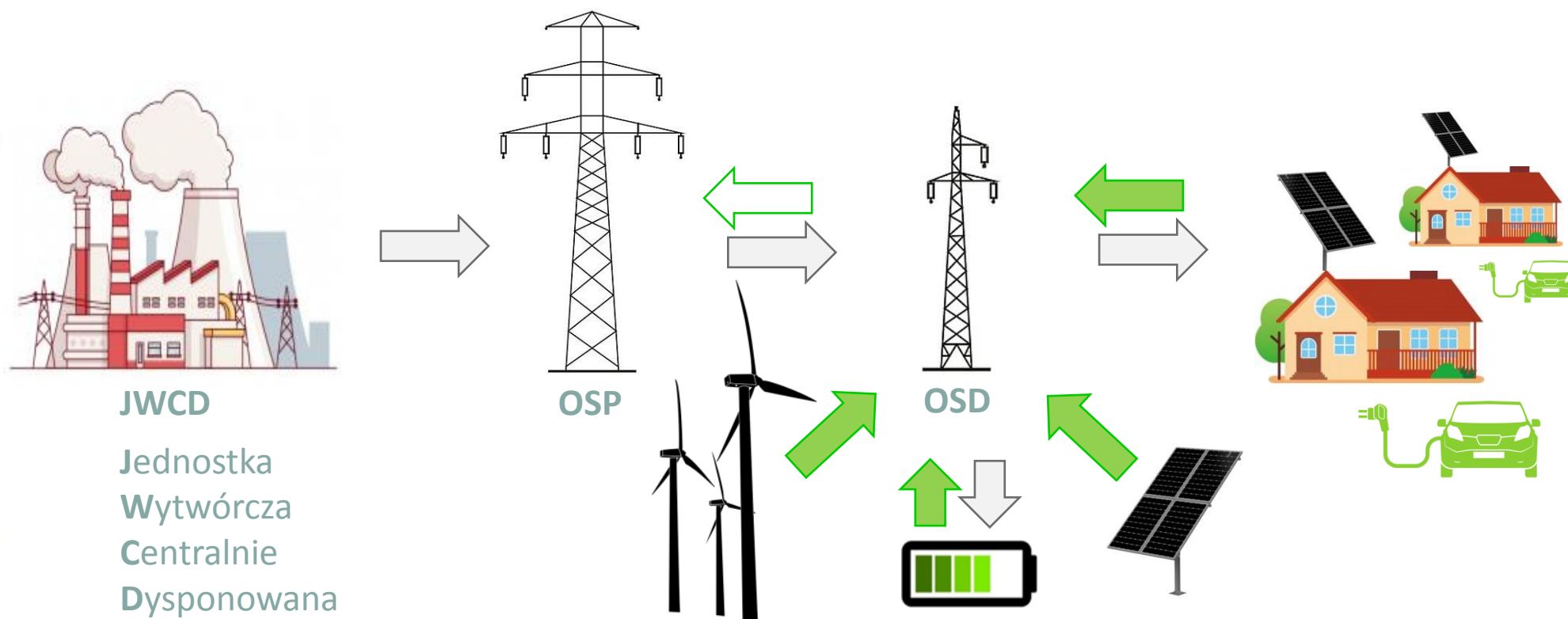
Instytut Energetyki
Instytut Badawczy

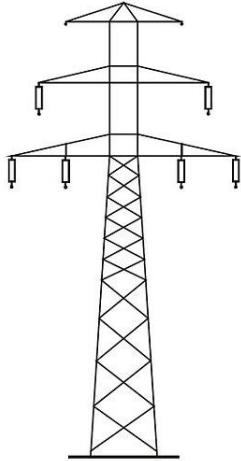
Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

System elektroenergetyczny z dużym udziałem OZE

- Istotna **zmienność** wytwarzania oraz znacznie niższa **obserwowalność** i **sterowalność** generacji OZE rozproszonej w sieciach SN i nn
- Zmiana charakteru systemu **ze scentralizowanego** (z JWCD) **na system zdecentralizowany**

Przepisy prawne na poziomie UE

Kodeksy przyłączeniowe

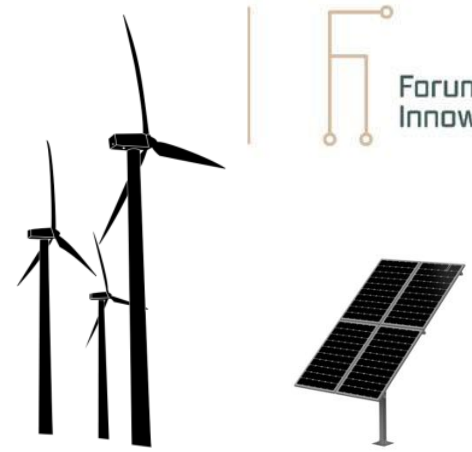
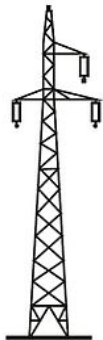
- NC RfG: 2016/631 (generacje)
- DCC: 2016/1388 (odbiorcy)
- HVDCC: 2016/1447

Kodeksy operacyjne

- Praca systemu (SOGL): 2017/1485
- Zagrożenie i odbudowa SEE: 2017/2196

Kodeksy rynkowe

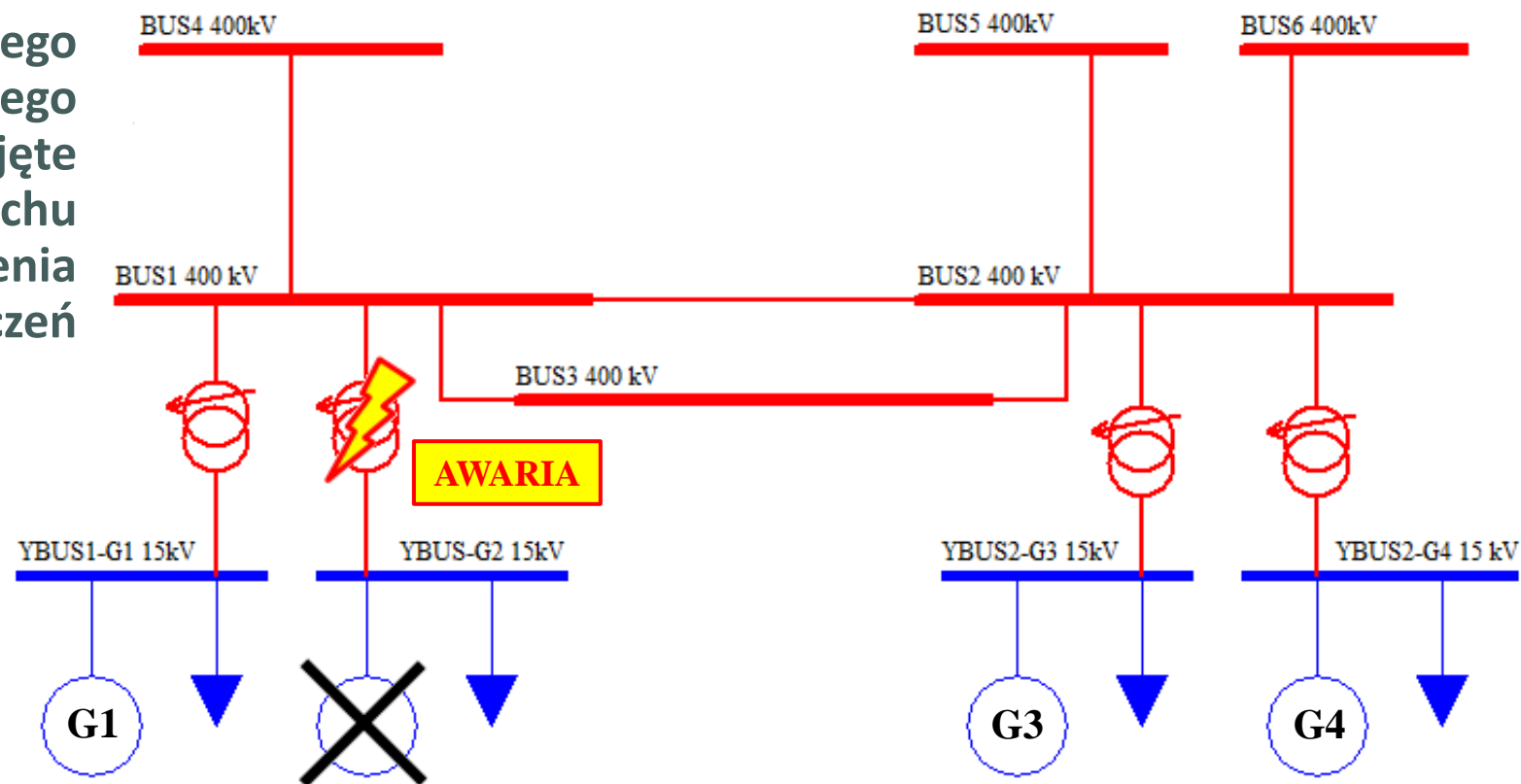
- Zdolności przesyłowe: 2015/1222
- Planowanie długoterminowe: 2016/1719
- Bilansowanie: 2017/2195

Niezawodność i bezpieczeństwo pracy KSE

Stan systemu jest uważany za bezpieczny, jeżeli spełniona jest **Reguła N-1**:

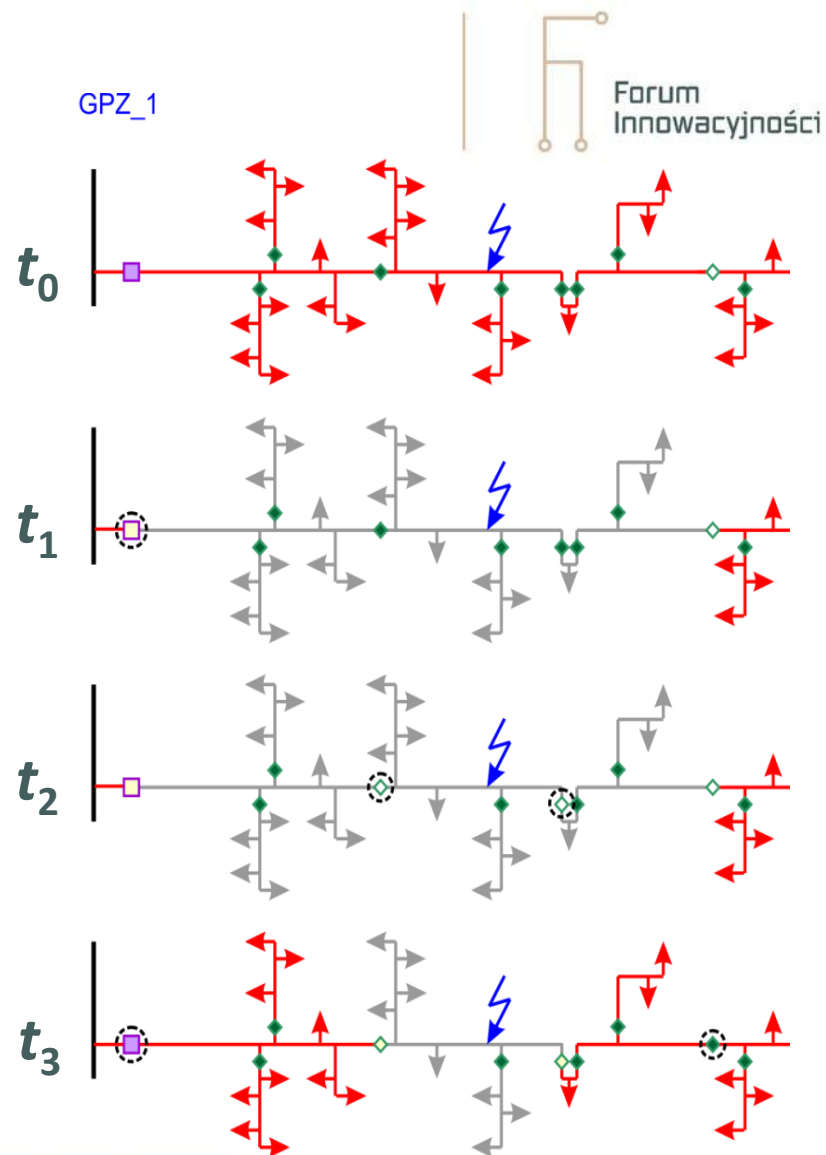
Po wyłączeniu dowolnego z elementów systemu, jego obciążenie zostaje przejęte przez pozostałe w ruchu elementy, bez przekroczenia obowiązujących ograniczeń technicznych

Niezawodność sieci OSD

Poprawa niezawodności:

- Eliminacja zdarzeń losowych
- Inwestycje w sieci:
  - Nowe wyprowadzenia SN ze stacji WN/SN,
  - Nowe stacje WN/SN
  - Instalacja rozłączników
  - instalacja samoczynnych wyłączników
  - wdrożenie systemu FDIR
(**F**ault **D**etection, **I**solation and **R**estoration):
- Wyeliminowanie przerw > 3 min (SAIDI)

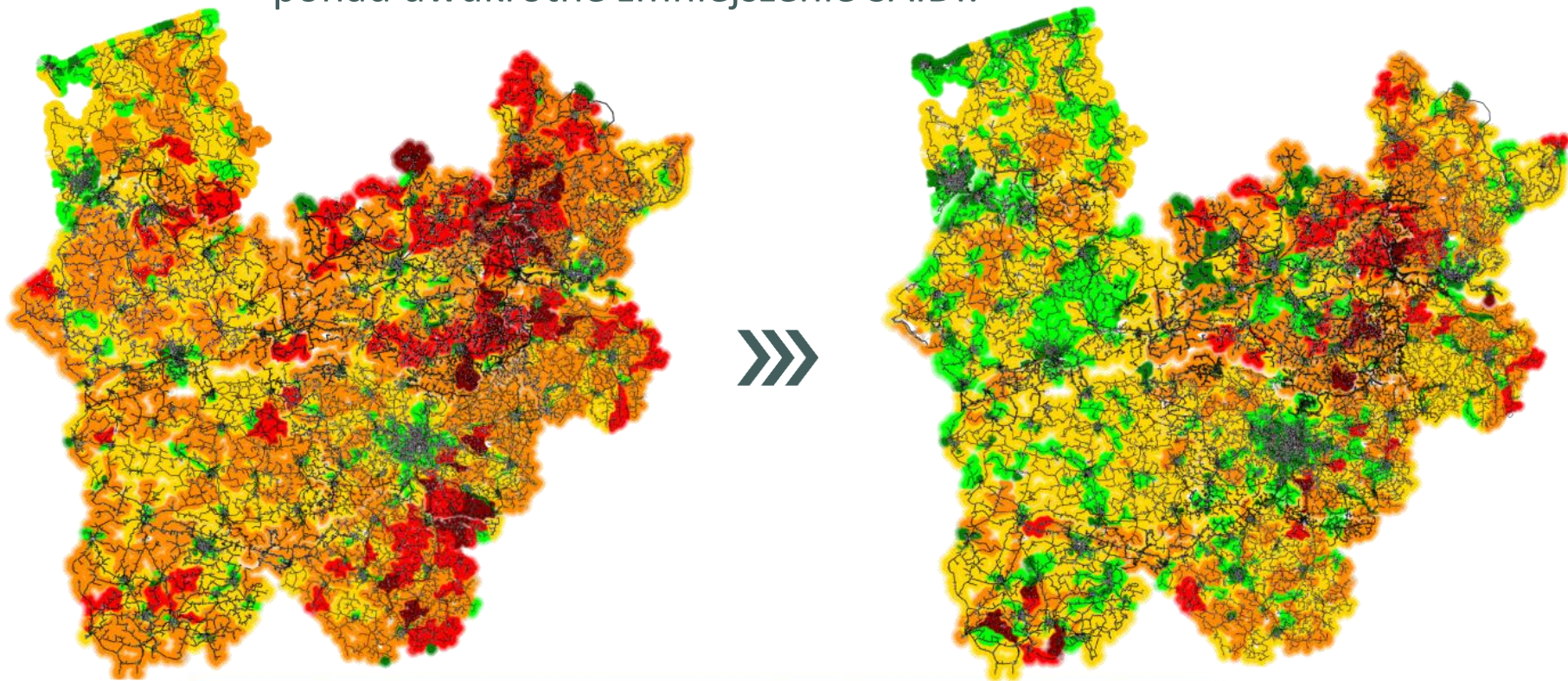

Rozwiązania w zakresie zapewnienia bezpiecznej pracy KSE (Instytut Energetyki)

Koncepcja inwestycji i rozwoju sieci SN całego OSD:

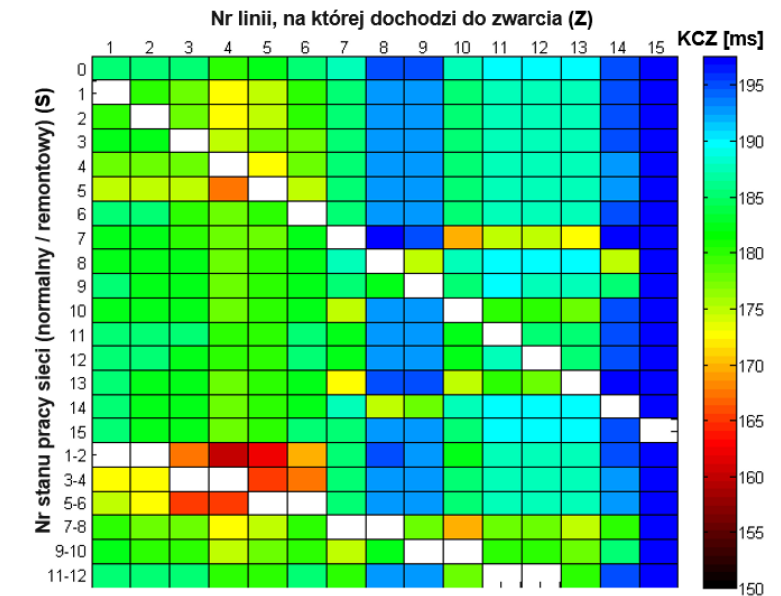
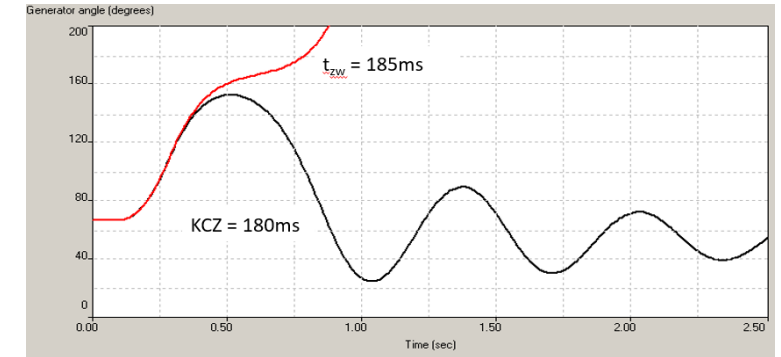
- 2,5 mln odbiorców, 260 tys. węzłów sieci
- ponad dwukrotne zmniejszenie SAIDI:

Zaawansowane prace analityczne badające bezpieczeństwo KSE (Instytut Energetyki)

- Analizy bezpieczeństwa pracy KSE w horyzoncie krótko- i długookresowym
- Analizy możliwości przyłączeniowych w węzłach KSE
- Studium badawcze możliwości zastosowania w KSE nowych rozwiązań Automatyki Przeciwkołysaniowo-Odciażającej (APKO)
- Opracowanie wymogów ogólnego stosowania dla jednostek wytwórczych w zakresie wynikającym z zapisów Rozporządzenia NC RfG: 2016/631

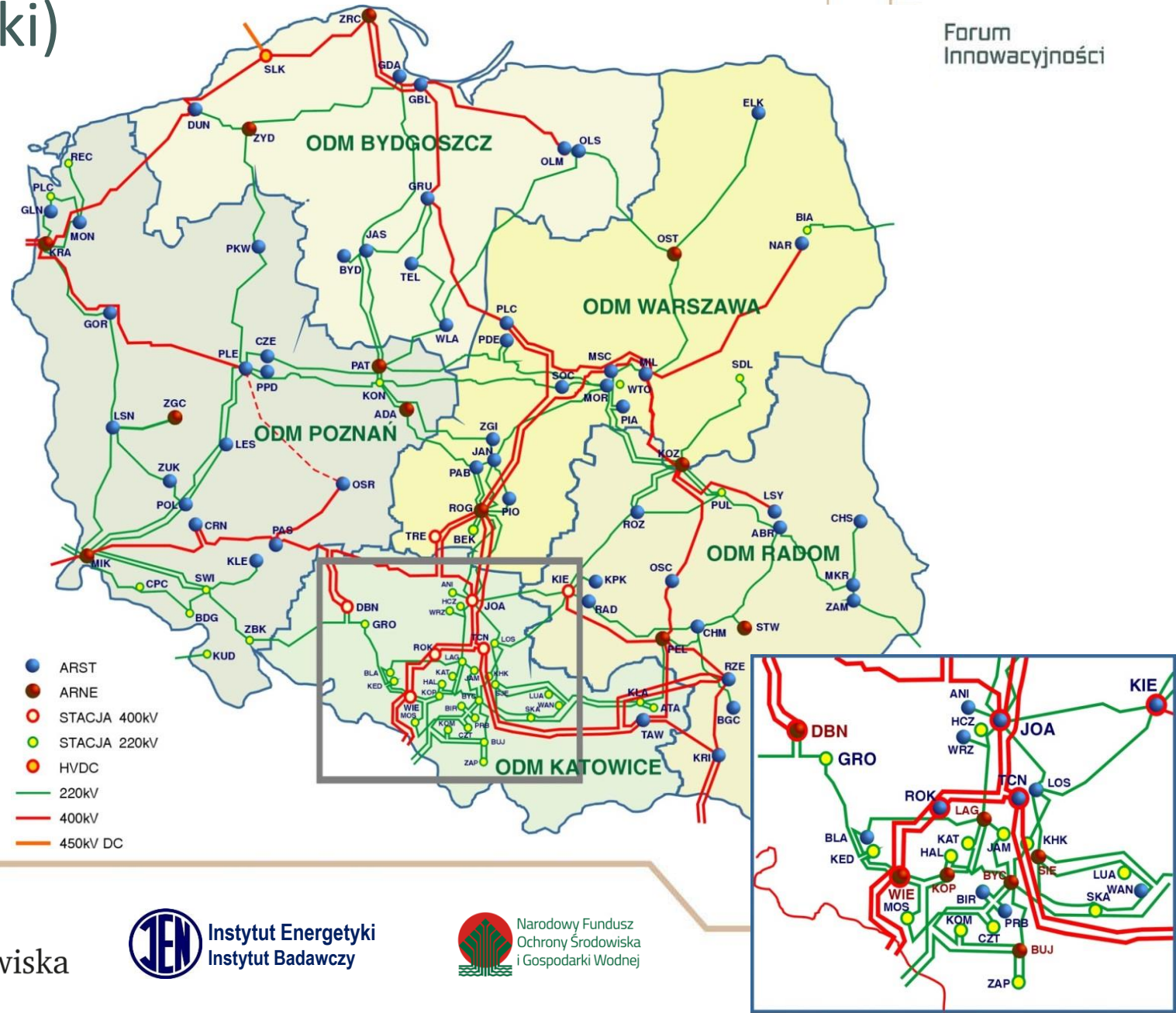
Układy regulacji napięcia w KSE (Instytut Energetyki)

Forum
Innowacyjności

ARST – układ automatycznej regulacji napięcia na szynach stacji transformatorowych

ARNE – układ automatycznej regulacji napięcia i mocy biernej elektrowni, zapewniające rozdział mocy biernej pomiędzy generatorami

URST – układ automatycznej regulacji napięcia i mocy biernej farmy wiatrowej

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Instytut Energetyki
Instytut Badawczy

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Forum
Innowacyjności

DZIĘKUJĘ

© Instytut Energetyki – Instytut Badawczy
dr inż. Michał Izdebski
2021

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Instytut Energetyki
Instytut Badawczy

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej